

कृतज्ञतेचा अभाव

बाबा मुक्तानंद यांनी सांगितलेली एक गोष्ट

माझ्या भ्रमणकाळादरम्यान साधना करत असताना, भारतातील खेड्यापाड्यांत मी अनेकदा एक गोष्ट ऐकत असे. ही गोष्ट आहे, एका दानशूर व्यक्तीची आणि एका भिकाऱ्याची. गावकरी ही गोष्ट मराठी भाषेत काव्यरूपात गात असत.

एका श्रीमंत आणि उदार अंतःकरणाच्या महिलेच्या दारी एक भिकारी भीक मागण्यासाठी येत असे. तो तिच्याकडे दुधाची भीक मागत असे आणि ती महिला त्याला आनंदाने दूध देत असे. असे बारा वर्षे दररोज घडत राहिले.

एके दिवशी सकाळी, तो भिकारी जेव्हा तिच्या दारावर आला, तेव्हा तिने त्याला सांगितले की, त्या दिवशी तिच्या गायीने अजूनपर्यंत दूध दिलेले नाही. परंतु, तिच्याकडे पातेलेभर ताक आहे आणि ते ताक ती त्याला आनंदाने देऊ इच्छिते.

हे ऐकून भिकारी क्षणार्धात भडकला आणि तिच्यावर ओरडू लागला. “किती कंजूष आहेस तू! तुझ्याकडे एवढी धनदौलत आहे. तुझ्याकडे तर धान्याचे भांडार आहे. तुझ्या घरात दुधाची नदी वाहते. तरीदेखील तू मला दूध द्यायला नाही म्हणतेस आणि म्हणतेस की, त्याऐवजी मला ताक देशील. खरे तर, तू मला असे सांगते आहेस की, तू मला दूध मुळी देणारच नाहीस!”

भिकाऱ्याची अशी प्रतिक्रिया पाहून ती उपकारकर्ती अवाक झाली. गेली बारा वर्षे तिने त्याला दररोज दूध दिले होते, पण या एका छोट्याशा नकाराने तो खवळला आणि त्याने निर्दयपणे त्या भल्या महिलेची अवहेलना केली.

काही वेळाने, तो भिकारी ताक न घेता तिथून निघून गेला.

